

Datum van inontvangstneming : 12/01/2026

Zaak C-763/25***Samenvatting van het verzoek om een prejudiciële beslissing overeenkomstig artikel 98, lid 1, van het Reglement voor de procesvoering van het Hof van Justitie****Datum van indiening:**

25 november 2025

Verwijzende rechter:

Sąd Rejonowy dla Warszawy-Woli w Warszawie (Polen)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

5 december 2024

Verzoekende partij:

H. sp. z o. o.

Verwerende partij:

m. S.A.

Voorwerp van het hoofdgeding

- 1 Vordering waarbij verzoekende partij van verwerende partij (kredietverstrekker) betaling vordert van een bepaald bedrag dat overeenkomt met de vordering die de consument (kredietnemer) ingevolge een overeenkomst tot overdracht van een schuldvordering (cessie) aan verzoekende partij heeft overgedragen. De bron van deze vordering is gelegen in het gebruik door de genoemde consument-kredietnemer van de zogenaamde sanctie in de vorm van gratis krediet door afgifte van een verklaring die aan verwerende partij (kredietverstrekker) is toegezonden. De sanctie in de vorm van gratis krediet is voorzien in een bepaling van de Poolse wet waarbij artikel 23 van richtlijn 2008/48¹ is omgezet.

* Procestaal: Pools.

¹ Richtlijn 2008/48/EG van het Europees Parlement en de Raad van 23 april 2008 inzake kredietovereenkomsten voor consumenten en tot intrekking van richtlijn 87/102/EEG van de Raad (PB 2008, L 133, blz. 66; hierna: „richtlijn 2008/48”).

Aard en voorwerp van het verzoek om een prejudiciële beslissing

- 2 Verzoek om uitlegging van artikel 23, artikel 3, onder g) en i), en artikel 10, lid 2, onder g), van richtlijn 2008/48.

Prejudiciële vragen

- 3 Eerste vraag: Staan artikel 23 van richtlijn [2008/48] en het beginsel van doeltreffendheid ervan in de weg aan een uitlegging en toepassing van het nationale recht – artikel 509 k.c. (burgerlijk wetboek van 23 april 1964, Dz. U. nr. 16, volgnr. 93, zoals gewijzigd; hierna: „k.c.”) – volgens welke de overdracht van een vordering van de consument-kredietnemer krachtens artikel 45, lid 1, u.k.k. (wet op het consumentenkrediet van 12 mei 2011, Dz. U. nr. 126, volgnr. 715, zoals gewijzigd; hierna: „u.k.k.”), dat wil zeggen een nationaalrechtelijke sanctie die is ingevoerd op basis van artikel 23 van richtlijn [2008/48], teneinde deze vordering te doen gelden door een ondernemer, wordt geacht in strijd te zijn met de aard van de consumentenrechtelijke verhouding en bijgevolg geen uitwerking te hebben, aangezien het hierdoor voor de consument-kredietnemer uiterst moeilijk wordt om de in richtlijn [2008/48] neergelegde rechten uit te oefenen?
- 4 Tweede vraag: Staan artikel 23 van richtlijn [2008/48] en het beginsel van doeltreffendheid ervan in de weg aan een uitlegging en toepassing van het nationale recht – artikel 5 k.c. – volgens welke het de nationale rechter verboden is rechterlijke bescherming te verlenen aan een ondernemer die bij een cessie de uit de toepassing van artikel 45, lid 1, u.k.k. (sanctie op grond van artikel 23 van richtlijn [2008/48]) voortvloeiende schuldvorderingen van een consument-kredietnemer heeft verworven en die vorderingen doet gelden jegens de verwerende kredietgever, aangezien het hierdoor voor de consument-kredietnemer uiterst moeilijk wordt om de in richtlijn [2008/48] neergelegde rechten uit te oefenen?
- 5 Derde vraag: Staan artikel 23 van richtlijn [2008/48] en het beginsel van doeltreffendheid ervan in de weg aan een uitlegging en toepassing van het nationale recht – artikel 45, lid 5, u.k.k.–, volgens welke het moment van uitbetaling van het kredietbedrag geldt als het moment van uitvoering van de consumentenkredietovereenkomst, en bijgevolg het recht op de sanctie krachtens artikel 45, lid 1, u.k.k. (de enige sanctie waarin het Poolse recht voorziet in geval van schending van nationale bepalingen ter uitvoering van richtlijn [2008/48]) binnen een jaar na de uitbetaling van het krediet vervalst, aangezien het hierdoor voor de consument-kredietnemer uiterst moeilijk wordt om de in richtlijn [2008/48] neergelegde rechten uit te oefenen?
- 6 Vierde vraag: Moeten artikel 3, onder g) en i), en artikel 10, lid 2, onder g), van richtlijn [2008/48], in het licht van het arrest C-714/22, S.R.G. tegen Profi Credit Bulgaria, aldus worden uitgelegd dat wanneer de kredietgever de consument-kredietnemer niet alleen middelen ter beschikking stelt die hij vrij kan gebruiken,

maar hem ook middelen ter beschikking stelt om niet-rentegerelateerde kosten van het krediet (bijvoorbeeld provisies) te dekken, de rente die wordt aangerekend over deze laatste middelen eveneens moet worden meegerekend in de totale kosten van het krediet en dus ook moet worden opgenomen in de berekening van het [jaarlijkse kostenpercentage (JKP)]? Zijn de aldus berekende totale kosten van het krediet en het JKP (met inbegrip van de rente op de aan de kredietnemer ter beschikking gestelde middelen ter dekking van de niet-rentegerelateerde kosten van het krediet) correct berekend?

- 7 Vijfde vraag: Indien de vorige vraag ontkennend wordt beantwoord, leidt het meerekenen van de rente over het bedrag dat aan de kredietnemer ter beschikking is gesteld om niet-rentegerelateerde kosten van het krediet te dekken dan tot een overschatting van de totale kredietkosten en bijgevolg tot een overschatting van het aan de consument voorgelegde JKP? Brengt een dergelijke onjuiste – te hoge [–] berekening van de totale kosten van het krediet en het JKP en de presentatie van deze onjuist – te hoog [–] berekende waarden schade toe aan de consument? Rechtvaardigt de onjuiste berekening en de presentatie van te hoge waarden van de totale kredietkosten en het JKP dat de sanctie krachtens artikel 45, lid 1, u.k.k. wordt toegepast? Is de sanctie waarin artikel 45, lid 1, u.k.k. voorziet (sanctie in de vorm van gratis krediet – terugbetaling door de consument-kredietnemer aan de kredietgever van alleen de hoofdsom van het krediet zonder rente of kosten) in een dergelijk geval verenigbaar met artikel 23 van richtlijn [2008/48], en met name met het vereiste van evenredigheid van de sanctie?

Toepasselijke bepalingen

Nationaal recht

- 8 Artikel 30, lid 1, punten 7, 10, 15 en 16, u.k.k. bepaalt dat in een consumentenkredietovereenkomst informatie wordt verstrekt over: „het jaarlijkse kostenpercentage en het totaalbedrag dat door de consument moet worden betaald, vastgesteld op de datum van sluiting van de overeenkomst, onder vermelding van alle aannamen die voor de berekening ervan zijn gehanteerd”, „andere kosten die de consument in verband met de consumentenkredietovereenkomst moet betalen, met name over vergoedingen, zoals vergoedingen voor het aanhouden van een of meer rekeningen waarop betalingen en kredietopnemingen kunnen worden geboekt, alsmede vergoedingen voor het gebruik van betaalmiddelen voor zowel betalingstransacties als kredietopnemingen, over commissies, marges en kosten van bijkomende diensten, in het bijzonder verzekeringen, indien bekend bij de kredietgever, alsook informatie over de voorwaarden waaronder deze kosten kunnen worden gewijzigd”, „de termijn waarbinnen de consument de overeenkomst kan herroepen, de wijze waarop hij dat kan doen en de gevolgen ervan, alsook de verplichting van de consument om het door de kredietgever beschikbaar gestelde krediet af te lossen en de over het krediet verschuldigde rente in overeenstemming met hoofdstuk 5, alsmede het bedrag van de rente die

verschuldigd is op dagbasis” en „het recht van de consument om het krediet vervroegd af te lossen en de daarvoor vastgestelde procedure”.

- 9 Artikel 37, lid 2, u.k.k. bepaalt dat het in lid 1 bedoelde aflossingsschema het volgende bevat: 1) de looptijd, het bedrag van de krediettermijn met een uitsplitsing naar de afzonderlijke componenten ervan, in het bijzonder de hoofdsom, de rente en alle andere kredietkosten die door de consument moeten worden betaald; 2) in het geval de consumentenkredietovereenkomsten voorzien in de mogelijkheid om de rentevoet of andere kredietkosten te wijzigen, de vermelding dat de in het aflossingsschema opgenomen gegevens van kracht blijven totdat de rentevoet of andere kredietkosten die deel uitmaken van het bedrag van de kredietaflossing, worden gewijzigd”.
- 10 Artikel 45, lid 1, u.k.k. bepaalt: „Indien de kredietgever artikel 29, lid 1, artikel 30, lid 1, punten 1 tot en met 8, punten 10 en 11 en punten 14 tot en met 17, de artikelen 31 tot en met 33, artikel 33a en de artikelen 36 a tot en met 36c niet nakomt, betaalt de consument, nadat hij bij de kredietgever een schriftelijke verklaring heeft ingediend, het krediet zonder rente en andere aan de kredietgever verschuldigde kredietkosten terug binnen de termijn en op de wijze die in de overeenkomst zijn vastgesteld”. Artikel 45, lid 5, van die wet bepaalt: „Het in lid 1 bedoelde recht vervalt een jaar na de datum van uitvoering van de overeenkomst”.
- 11 Artikel 49, lid 1, u.k.k. bepaalt: „In het geval van een totale aflossing van het krediet vóór de in de overeenkomst vastgestelde einddatum worden de totale kredietkosten verminderd met de kosten die betrekking hebben op de periode waarmee de looptijd van de overeenkomst is ingekort, ook wanneer de consument deze kosten vóór de aflossing heeft betaald.”. Artikel 49, lid 2, van die wet bepaalt: „Indien een deel van het krediet vóór de in de overeenkomst vastgestelde termijn wordt terugbetaald, is lid 1 overeenkomstig van toepassing”.
- 12 Artikel 53, lid 2, u.k.k. bepaalt: „Indien de consumentenkredietovereenkomst de in artikel 30 bedoelde gegevens niet bevat, kan de consument de consumentenkredietovereenkomst herroepen binnen veertien dagen na de datum waarop alle in artikel 30 genoemde gegevens zijn verstrekt.”
- 13 Artikel 5 k.c. bepaalt: „Een recht kan niet worden gebruikt in strijd met het sociaal-economische doel ervan of met hetgeen in het maatschappelijk verkeer betaamt. Dergelijk handelen of nalaten door de rechthebbende wordt niet beschouwd als een uitoefening van een recht en geniet geen bescherming.”
- 14 Artikel 58, lid 1, k.c. bepaalt: „Een rechtshandeling die in strijd is met de wet of die tot doel heeft de wet te omzeilen is nietig, tenzij een toepasselijke bepaling anders voorschrijft, met name wanneer die bepaling erin voorziet dat de ongeldige bedingen van de rechtshandeling worden vervangen door de relevante bepalingen van de wet”.

- 15 Artikel 509, lid 1, k.c. bepaalt: „Een schuldeiser kan een schuldvordering zonder instemming van de schuldenaar aan een derde overdragen (cessie van schuldvordering), tenzij de wet, de overeenkomst of de aard van de verbintenis zich daartegen verzet”.

Unierecht

- 16 Overweging 20 van richtlijn 2008/48 luidt: „De totale kosten van het krediet voor de consument dienen alle kosten te omvatten, met inbegrip van rente, commissielonen, belastingen, vergoedingen voor kredietbemiddelaars en alle andere vergoedingen die de consument in verband met de kredietovereenkomst moet betalen, uitgezonderd de notariskosten. Er moet op objectieve wijze en met inachtneming van de vereisten van professionele toewijding worden beoordeeld in hoeverre de kredietgever op de hoogte is van de kosten.”
- 17 Overweging 31 van richtlijn 2008/48 luidt: „De kredietovereenkomst moet in duidelijke en beknopte vorm alle noodzakelijke informatie bevatten over de rechten en plichten die voor de consument daaruit voortvloeien, zodat hij daar kennis van kan nemen.”
- 18 Overweging 47 van richtlijn 2008/48 luidt: „De lidstaten moeten vaststellen welke sancties gelden voor overtredingen van ingevolge deze richtlijn vastgestelde nationale bepalingen en erop toezien dat deze worden toegepast. Hoewel de keuze van de sancties bij de lidstaten blijft berusten, moeten de sancties doeltreffend, evenredig en afschrikkend zijn.”
- 19 Artikel 3, onder g), h) en i), van richtlijn 2008/48 bepaalt dat in deze richtlijn wordt verstaan onder „totale kosten van het krediet voor de consument”: alle kosten, met inbegrip van rente, commissielonen, belastingen en vergoedingen van welke aard ook, die de consument in verband met de kredietovereenkomst moet betalen en die de kredietgever bekend zijn, met uitzondering van notariskosten; dit omvat ook de kosten in verband met nevendiensten met betrekking tot de kredietovereenkomst, met name verzekeringspremies, indien, daarenboven, het sluiten van een dienstencontract verplicht is om het krediet, in voorkomend geval op de geadverteerde voorwaarden, te verkrijgen; onder „het totale door de consument te betalen bedrag”: de som van het totale kredietbedrag en de totale kosten van het krediet voor de consument; en onder „jaarlijks kostenpercentage”: de totale kosten van het krediet voor de consument, uitgedrukt in een percentage op jaarbasis van het totale kredietbedrag, indien toepasselijk te vermeerderen met de kosten bedoeld in artikel 19, lid 2”.
- 20 Artikel 10, lid 2, onder d) en g), van richtlijn 2008/48 bepaalt: „In de kredietovereenkomst worden op duidelijke en beknopte wijze vermeld: [...] het totale kredietbedrag en de voorwaarden voor kredietopneming [en] het jaarlijkse kostenpercentage en het totale door de consument te betalen bedrag, berekend bij het sluiten van de kredietovereenkomst; alle bij de berekening van dit percentage gebruikte hypothesen worden vermeld”.

Aangehaalde rechtspraak

Nationale rechtspraak

- 21 Besluit van de Sąd Najwyższy (hoogste rechter in burgerlijke zaken, Polen) van 6 april 2018, zaaknummer III CZP 114/17: „De overdracht door de consument aan de ondernemer van een vordering die voortvloeit uit een onrechtmatige contractuele bepaling vereist voor geldigheid ervan niet dat voorafgaand door de rechter wordt vastgesteld dat de contractuele bepaling onrechtmatig van aard is; deze aard van de contractuele bepaling kan worden vastgesteld in het kader van een procedure tot betaling die tegen de schuldenaar is aangespannen door de ondernemer die de vordering heeft verworven”.

Unierechtspraak

- 22 De verwijzende rechter verwijst naar de volgende arresten: arrest van 21 april 2016, Radlinger en Radlingerová (C-377/14, EU:C:2016:283); arrest van 21 maart 2024, Profi Credit Bulgaria (Aanvullende diensten bij een kredietovereenkomst) (C-714/22, EU:C:2024:263); arrest van 22 april 2021, Profi Credit Slovakia (C-485/19, EU:C:2021:313); beschikking van 16 november 2010, Pohotovost’ (C-76/10, EU:C:2010:685). Hij verwijst ook naar de zaak die heeft geleid tot het arrest Santander Consumer Bank, C-180/24.
- 23 De verwijzende rechter vermeldt ook de volgende (als aanhangige zaken genoemde) zaken: Lexitor, C-472/23; Alior Bank, C-71/24; Zwrotybankowe.pl, C-80/24; Helpfind Recovery, C-566/24.

Korte beschrijving van de feiten en het geding

- 24 Op 26 september 2020 heeft consument-kredietnemer AZ met verweerster (de bank) een overeenkomst voor een contant krediet (consumentenkrediet) gesloten. Op grond van de overeenkomst heeft de bank de consument een krediet verstrekt van 34 000 PLN (totaal kredietbedrag). Op de dag waarop het krediet werd uitbetaald heeft de bank een provisie voor de verstrekking van het krediet in rekening gebracht – 4 756,60 PLN, eenmalig te betalen uit het kredietbedrag op de dag van uitbetaling. Het kredietbedrag werd vastgesteld op 38 756,60 PLN. De totale kosten van het krediet bedroegen 20 614,94 PLN. Het totale te betalen bedrag bedroeg 54 614,94 PLN. Het jaarlijkse kostenpercentage (JKP) bedroeg 10,75 %.
- 25 In deze overeenkomst stond onder meer het volgende te lezen: de totale kosten van het krediet, het totale te betalen bedrag en het JKP zijn gegevens die door de u.k.k. worden vereist en door de bank worden berekend volgens de in de wet beschreven regels; voor de berekeningen gaat de bank uit van het totale kredietbedrag zoals vermeld in de overeenkomst; de totale kosten van het krediet omvatten alle kosten die in verband met de overeenkomst worden gemaakt,

rekening houdend met de nominale rentevoet van het krediet op de datum van het sluiten van de overeenkomst en de termijnen en bedragen van de aflossingen die in het aflossingsschema zijn vermeld; het totale te betalen bedrag wordt door de bank berekend als de som van de totale kosten van het krediet en het totale kredietbedrag zoals vermeld in de overeenkomst; het JKP wordt berekend volgens de wiskundige formule die in de bijlage bij de u.k.k. wordt beschreven, rekening houdend met deze aannamen.

- 26 Volgens deze overeenkomst hangen de werkelijke kosten van het krediet voor de consument af van de wijze waarop hij het krediet zal gebruiken en van de aflossingstermijnen ervan. Daarin wordt ook vermeld dat de kredietnemer te allen tijde het recht heeft om zijn krediet geheel of gedeeltelijk kosteloos terug te betalen en dat de bank op de dag van de vervroegde aflossing de rente zal ontvangen die zij heeft berekend vanaf de dag volgende op die van de laatste aflossing tot de dag voorafgaand aan de vervroegde aflossing. Vervroegde aflossing van het krediet verlaagt de totale kosten ervan. De verlaging heeft betrekking op de kosten die betrekking hebben op de periode waarmee de looptijd van de overeenkomst is verkort, ook wanneer deze vóór die aflossing zijn gemaakt. Volledige vervroegde aflossing van het krediet is mogelijk. Zij heeft tot gevolg dat de overeenkomst op de datum van die aflossing wordt opgezegd, waarbij het krediet binnen veertien dagen na de datum van de volledige vervroegde aflossing van het krediet moet worden afgewikkeld.
- 27 In de betreffende overeenkomst is vermeld dat deze binnen 14 dagen na het sluiten ervan zonder opgave van redenen kan worden herroepen. Ook staat hierin dat een overeenkomst die wordt herroepen, als niet-gesloten wordt beschouwd en dat het uitbetaalde kredietbedrag met rente aan de bank moet worden terugbetaald.
- 28 In de overeenkomst staat tevens vermeld dat de terugbetaling van het krediet een verplichting van de kredietnemer is. De terugbetaling gebeurt in maandelijkse termijnen, die bestaan uit hoofdsom en rente. Eerst wordt de rente terugbetaald en daarna de hoofdsom. De hoogte van de termijnen wordt bepaald in het aflossingsschema. Volgens het aflossingsschema moest de consument het krediet uiterlijk op 13 oktober 2030 hebben afgelost.
- 29 Op 20 maart 2024 heeft de kredietnemer op grond van artikel 45 u.k.k. een schriftelijke verklaring opgesteld waarin hij gebruikmaakte van de sanctie in de vorm van gratis krediet. Hij gaf daarin aan dat de kredietgever verschillende bepalingen van deze wet had geschonden door: het niet vaststellen van de procedure en de voorwaarden waaronder de kredietkosten worden gewijzigd, met name bij vervroegde aflossing; het onjuist vermelden in de overeenkomst van het jaarlijkse kostenpercentage en het totale te betalen bedrag, daar de rente over de niet-rentegerelateerde kredietkosten op ontoelaatbare wijze berekend; het niet vermelden in de overeenkomst van de voorwaarde die bepalend is voor wijzigingen in de kredietkosten in de situaties als bedoeld in artikel 45, lid 1, u.k.k.; het niet vermelden in het aflossingsschema van het deel van elke termijn dat bestemd is voor de aflossing van de hoofdsom en voor de betaling van de niet-

rentegerelateerde kredietkosten. De vertegenwoordiger van de kredietnemer heeft deze verklaring namens hem aan verweerster toegezonden.

- 30 Vervolgens is tussen de kredietnemer en verzoekster een overeenkomst tot overdracht (cessie) van vorderingen gesloten. Verzoekster heeft verweerster tot betaling aangemaand. Verweerster heeft geen gevolg gegeven aan de aanmaning, waarop verzoekster een vordering heeft ingesteld.
- 31 Op 26 juli 2024 is een betalingsbevel uitgevaardigd, waarin de vordering werd toegewezen. Tegen dit bevel heeft de verwerende bank met succes verzet aangetekend. Zij heeft verzocht om afwijzing van de vordering en veroordeling in de kosten.
- 32 Verzoekster beroept zich op een schending door de verwerende bank van een aantal bepalingen van de u.k.k.
- 33 Ten eerste (schending van artikel 30, lid 1, punt 7, u.k.k.) zijn het JKP en het totale te betalen bedrag onjuist aangegeven, en deze fout vloeit voort uit de berekening van rente over niet-rentegerelateerde kredietkosten. Het daadwerkelijk aan de kredietnemer betaalde bedrag bedroeg 34 000 PLN, terwijl de rente is berekend over het bedrag van 38 756,60 PLN, dus ook over de kosten van de geheven provisie. Dit was een niet-correcte handelswijze.
- 34 Ten tweede (schending van artikel 30, lid 1, punten 8 en 16, u.k.k. in samenhang gelezen met artikel 37, lid 2, punt 1, u.k.k.) heeft de bank in het aflossingsschema geen uitsplitsing gemaakt (in termijnen) naar niet-rentegerelateerde kredietkosten in de vorm van provisie en verzekeringspremie, waardoor deze niet alleen niet werden weergegeven, maar zelfs werden verborgen.
- 35 Ten derde (schending van artikel 30, lid 1, punten 10 en 16, u.k.k. is samenhang gelezen met artikel 49, lid 1, u.k.k.) zijn in de overeenkomst niet de procedure en de voorwaarden vermeld waaronder de kredietkosten worden gewijzigd, met name bij vervroegde aflossing, en is evenmin uitgelegd dat bij vervroegde aflossing ook de reeds door de consument gemaakte niet-rentegerelateerde kosten worden verlaagd.
- 36 Ten vierde (schending van artikel 30, lid 1, punt 15, u.k.k.) heeft de bank geen informatie verstrekt over de termijn die voortvloeit uit artikel 53, lid 2, u.k.k., namelijk de termijn voor herroeping van de overeenkomst wanneer de consumentenkredietovereenkomst niet de in artikel 30 u.k.k. vereiste elementen bevat.
- 37 Volgens verweerster is de in artikel 45, lid 1, u.k.k. bedoelde termijn om gebruik te maken van de sanctie in de vorm van het gratis krediet — één jaar na de uitbetaling van het krediet – verstreken.
- 38 Ten tweede is het niet mogelijk om de vordering krachtens artikel 45 u.k.k. over te dragen aan de ondernemer. Dit is een specifiek consumentenrecht dat

ondernemers niet hebben. Het instellen van een vordering door een ondernemer op grond van artikel 45 van de wet op consumentenkrediet vormt een schending van het procesrecht, is in strijd met het sociaal-economische doel ervan en verdient als zodanig geen bescherming door het burgerlijk recht (artikel 5 k.c.).

- 39 Ten derde heeft verweerster de bepalingen van de u.k.k. niet geschonden. Uit artikel 30, lid 1, punt 10, u.k.k. vloeit geen verplichting voort om informatie te verstrekken over een wijziging van de kosten in de situatie als beschreven in artikel 45 u.k.k.; een dergelijke verplichting is evenmin opgenomen in artikel 31, lid 1, van de wet op de consumentenkredieten, noch in artikel 45 van die wet. Bovendien worden de kosten als bedoeld in artikel 49, lid 1, u.k.k. niet gewijzigd, maar is als gevolg van de vervroegde aflossing van het krediet een deel ervan niet langer verschuldigd, zodat er geen sprake is van schending van artikel 30, lid 1, u.k.k. (in het bijzonder de punten 10 en 16). Er is geen sprake van schending van artikel 30, lid 1, punt 7, u.k.k. Met betrekking tot artikel 31, lid 1, punt 8, u.k.k. heeft de verwerende bank aangegeven dat in de overeenkomst de wijze van terugbetaling van het krediet en de volgorde van aflossing van de verplichtingen zijn beschreven en dat de componenten van de aflossingstermijn zijn vastgelegd in het aflossingsschema. Met betrekking tot artikel 31, lid 1, punt 15, u.k.k. heeft zij aangegeven dat deze bepaling niet van toepassing is op de situatie bedoeld in artikel 53, lid 2, u.k.k.
- 40 Ten vierde is alle vereiste informatie correct in de overeenkomst vermeld. In het geval van kredietverlening voor provisies wordt de rente terecht berekend over het volledige kapitaalbedrag. Bij het sluiten van de overeenkomst heeft de kredietnemer de keuze tussen het laten financieren van de provisie en het betalen van die provisie uit eigen middelen. In het geval van kredietverlening met kapitaal wordt de rente ook berekend over het volledige kredietkapitaal. Verzoekster maakt een kunstmatig onderscheid tussen het aan de kredietnemer uitbetaalde kapitaal dat wel en het kapitaal dat niet rentedragend is, ondanks het feit dat het kapitaal een uniform karakter heeft. Verweerster had het recht om ook rente over de provisie te berekenen.

Voornaamste argumenten van partijen in het hoofdgeding

- 41 Met betrekking tot de eerste twee prejudiciële vragen vloeit de twijfel van de nationale rechter voort uit de door verweerster aangevoerde argumenten. In haar verweer tegen het betalingsbevel betwistte verweerster de mogelijkheid om de vordering van de consument krachtens artikel 45 u.k.k., dat voorziet in een zogenaamde sanctie in de vorm van gratis krediet, aan een ondernemer te cederen / over te dragen.
- 42 De verwerende bank voerde aan dat de overdracht van de vordering van de consument op grond van artikel 45 u.k.k. ontoelaatbaar is, omdat een dergelijke overdracht de wet omzeilt (artikel 509, lid 1, van het k.c. in samenhang met artikel 45 u.k.k. in samenhang met artikel 58, lid 1, k.c.) en daarom als ongeldig

moet worden beschouwd. Verweerster voerde aan dat ondernemers niet dezelfde rechten hebben als consumenten.

- 43 Bovendien wees verweerster erop dat het door verzoekster op grond van artikel 45 van de wet op de consumentenbescherming ingestelde beroep in strijd is met het sociaal-economische doel ervan en niet onder de bescherming van het burgerlijk recht valt (artikel 5 k.c.).
- 44 Met betrekking tot de derde prejudiciële vraag betoogt verweerster dat de termijn waarbinnen de consument een rechtsvordering kan instellen op grond van artikel 45, lid 1, u.k.k. één jaar na de uitbetaling van de middelen van het krediet verstrijkt — zodra deze termijn is verstreken, kan dit recht wegens verval niet langer rechtsgeldig worden ingeroepen.

Motivering van de prejudiciële verwijzing

- 45 De verwijzende rechter heeft twijfels over de juiste uitlegging van de nationale bepalingen in het licht van het Unierecht. De nationale bepalingen waarover de verwijzende rechter twijfels heeft, zijn hetzij het resultaat van de omzetting van richtlijn 2008/48, hetzij vereisen een uitlegging van het nationale recht die de doeltreffendheid van die richtlijn waarborgt. Het verband met het Unierecht is duidelijk, aangezien de sanctie waarin artikel 45, lid 1, van de wet op de consumentenbescherming voorziet, een omzetting is van artikel 23 van richtlijn 2008/48.
- 46 Met betrekking tot de eerste twee prejudiciële vragen heeft de verwijzende rechter erop gewezen dat het Hof in zijn rechtspraak tot dusver de mogelijkheid van overdracht van vorderingen van de consument op de ondernemer niet heeft uitgesloten (een vergelijkbaar standpunt met betrekking tot de cessie van een vordering die voortvloeit uit het oneerlijke karakter van de contractuele bedingen is in die beslissing door de Poolse Sąd Najwyższy aangenomen). De verwijzende rechter heeft echter geen uitspraak van het Hof (of van de Poolse Sąd Najwyższy) gevonden die betrekking had op de mogelijkheid om een vordering van een consument op grond van artikel 23 van richtlijn 2008/48 over te dragen aan een ondernemer en door deze ondernemer te laten afdwingen. Daarom heeft de verwijzende rechter besloten de eerste twee prejudiciële vragen te stellen, die naar zijn mening gezamenlijk moeten worden beantwoord.
- 47 Met betrekking tot het door de verwerende bank aangevoerde argument dat de overdracht van een schuldvordering ongeldig was, merkte de rechter op dat de erkenning van de ongeldigheid van de overdracht tot gevolg zou hebben dat verzoekster geen procesbevoegdheid heeft en dat de vordering bijgevolg moet worden afgewezen. Met betrekking tot het door de verwerende bank aangevoerde argument op basis van artikel 5 k.c. heeft deze rechter verklaard dat indien hij meegaat in dit standpunt, en dus deze bepaling toepast, dit leidt tot afwijzing van de vordering die was ingesteld door de ondernemer aan wie de consument zijn recht had overgedragen.

- 48 De verwijzende rechter is van oordeel dat artikel 23 van richtlijn 2008/48 de kern van deze richtlijn vormt. Zonder deze bepaling, die voorziet in de verplichting om doeltreffende sancties in het nationale recht op te nemen, zou de doeltreffendheid van de uit deze richtlijn voortvloeiende maatregelen en van de ter uitvoering daarvan vastgestelde nationale bepalingen niet worden gewaarborgd.
- 49 Een consument-kredietnemer wiens rechten voortvloeien uit de bepalingen van de u.k.k. (ter omzetting van richtlijn 2008/48) heeft twee mogelijkheden om zijn rechten te doen gelden: ten eerste kan hij deze zelf buitengerechtelijk of in een gerechtelijke procedure doen gelden; ten tweede kan hij besluiten zijn rechten over te dragen (cessie, overdracht) aan een derde en daarvoor een financiële vergoeding te ontvangen, indien hij zijn vordering niet zelf wil of kan doen gelden.
- 50 De consument is in principe de zwakkere partij in een conflict met een ondernemer, wat vooral duidelijk wordt in het geval van een conflict tussen een consument en een financiële instelling. Indien de consument-kredietnemer de mogelijkheid zou worden ontzegd om zijn vordering uit hoofde van artikel 45, lid 1, u.k.k. aan een ondernemer over te dragen, zou hij in veel gevallen afzien van de uitoefening van zijn rechten uit hoofde van de u.k.k. (die hun oorsprong vinden in richtlijn 2008/48), omdat hij dan middelen en energie zou moeten aanwenden voor een gerechtelijke procedure. De consument zou in principe de gerechtskosten en de kosten van de juridische bijstand in de procedure moeten dragen.
- 51 Daarom is de verwijzende rechter van oordeel dat het uitsluiten van de mogelijkheid voor de consument om zijn rechten over te dragen, in strijd is met de zin en het doel van richtlijn 2008/48 (ruime consumentenbescherming op de financiële markt). Met name zou een uitsluiting van deze mogelijkheid in strijd zijn met artikel 23 van richtlijn 2008/48 en deze richtlijn van haar doeltreffendheid beroven, terwijl het voor de consument onnodig moeilijk zou worden om zijn rechten te doen gelden.
- 52 De verwijzende rechter stelt daarom voor om de eerste twee prejudiciële vragen gezamenlijk bevestigend te beantwoorden, namelijk dat het in het licht van artikel 23 van richtlijn 2008/48 en het beginsel van evenredigheid van die richtlijn niet toelaatbaar is om artikel 509 k.c. en artikel 5 k.c. aldus uit te leggen dat die de consument-kredietnemer niet toestaan om zijn vordering krachtens artikel 45, lid 1, u.k.k. (een sanctie op basis van artikel 23 van richtlijn 2008/48) over te dragen aan een ondernemer, en vervolgens evenmin de ondernemer aan wie de consument deze vordering heeft overgedragen, toestaan om die vordering met succes voor de nationale rechter te doen gelden.
- 53 Met betrekking tot de derde prejudiciële vraag wijst de verwijzende rechter erop dat een vrijwel identieke vraag is gesteld in de zaak *Helpfind Recovery*, C-566/24.
- 54 De twijfel van de verwijzende rechter vloeit voort uit het feit dat er met betrekking tot het begrip uitvoering van de overeenkomst in artikel 45, lid 5, u.k.k. twee

onderling botsende stellingen mogelijk zijn. Volgens de eerste opvatting, die door verweerster wordt verdedigd, wordt de kredietovereenkomst door de kredietgever uitgevoerd op het moment dat hij zijn verplichting nakomt, dat wil zeggen op het moment dat de kredietmiddelen worden uitbetaald. Volgens deze opvatting vervalt de termijn om vorderingen van de consument krachtens artikel 45, lid 1, u.k.k. – de enige sanctie waarin het Poolse recht in het kader van de omzetting van artikel 23 van richtlijn 2008/48 voorziet – één jaar na uitbetaling van de kredietmiddelen. Volgens de tweede, concurrerende opvatting wordt de kredietovereenkomst uitgevoerd door zowel de kredietgever als de kredietnemer, en vindt de uitvoering ervan dus pas plaats op het moment dat de kredietnemer het krediet volledig heeft terugbetaald; critici van dit standpunt benadrukken dat de kredietnemer, door het krediet opzettelijk niet op tijd terug te betalen, de termijn voor het uitoefenen van de rechten waarin artikel 45, lid 1, u.k.k. voorziet, zou kunnen verlengen.

- 55 De verwijzende rechter merkt op dat het Hof in zijn rechtspraak in wezen heeft benadrukt dat de *verjaringstermijnen* voor de vordering van de consument niet uiterst kort mogen zijn. Het Hof heeft erop gewezen dat het bestaan van een verjaringstermijn op zich niet in strijd is met het doeltreffendheidsbeginsel, voor zover de toepassing ervan de uitoefening van de in het bijzonder door richtlijn 93/13 en richtlijn 2008/48 verleende rechten in de praktijk niet onmogelijk of uiterst moeilijk maakt. Het Hof heeft een verjaringstermijn van drie jaar aanvaardbaar geacht, en ook benadrukt dat het, wat betreft het begin van de verjaringstermijn, van belang is dat er geen gevaar bestaat dat de betrokken consument zich niet binnen de daarvoor vastgestelde termijn beroept op de rechten die hem door het Unierecht worden toegekend (zie bijvoorbeeld de punten 50 tot en met 65 van het arrest in zaak C-485/19).
- 56 De verwijzende rechter heeft zich bij het formuleren van het hieronder weergegeven standpunt dus gebaseerd op de uitspraken van het Hof over de verjaring van vorderingen van consumenten, omdat hij geen uitspraken van het Hof heeft gevonden over het *vervallen* van een vordering van een consument zoals die welke voortvloeit uit artikel 45, lid 1, u.k.k. – het in die bepaling voorziene rechtsgevolg, namelijk het vervallen van een vordering, verschilt van de rechtsfiguur van de verjaring.
- 57 De verwijzende rechter is geneigd te overwegen dat, gelet op artikel 23 van richtlijn 2008/48 en het beginsel van doeltreffendheid van deze richtlijn, de eerste van de hierboven genoemde opvattingen over het begrip „uitvoering van de overeenkomst” in artikel 45, lid 5, u.k.k. niet aanvaardbaar is, aangezien het een aanzienlijk risico met zich meebrengt dat de consument binnen de gestelde termijn geen gebruik zal maken van zijn rechten. Hoewel consumentenkredieten in de regel van korte of middellange duur zijn, lijkt de termijn van één jaar vanaf de uitbetaling van het krediet (waarbinnen de consument zijn rechten kan uitoefenen) onvoldoende lang te zijn in een situatie waarin het krediet over meerdere jaren kan worden afgelost. Het is namelijk mogelijk dat de consument, terwijl hij nog bezig is met het aflossen van het krediet, maar reeds een jaar na de uitbetaling van het

krediet, tot de conclusie komt dat zijn rechten uit hoofde van het Unierecht (de omzetting daarvan) zijn geschonden, maar dat hij zijn vorderingen in verband met die schending niet meer met succes kan doen gelden omdat zijn recht is vervallen.

- 58 De verwijzende rechter geeft derhalve in overweging op de derde prejudiciële vraag te antwoorden dat artikel 23 van richtlijn 2008/48 en het beginsel van doeltreffendheid ervan in de weg staan aan een uitlegging en toepassing van het nationale recht – artikel 45, lid 5, u.k.k. –, volgens welke het moment waarop het kredietbedrag wordt uitbetaald wordt beschouwd als het moment waarop de consumentenkredietovereenkomst wordt geacht te zijn uitgevoerd, en bijgevolg het recht van de consument om een vordering krachtens artikel 45, lid 1, u.k.k. (sanctie op basis van artikel 23 van richtlijn 2008/48) te doen gelden binnen een jaar na de uitbetaling van het krediet vervalt.
- 59 Met betrekking tot de laatste twee prejudiciële vragen wijst de verwijzende rechter erop dat hij twijfels heeft over de juiste uitlegging van artikel 3, onder g) en i), en artikel 10, lid 2, onder g), van richtlijn 2008/48 in de feitelijke omstandigheden van het hoofdgeding.
- 60 De verwijzende rechter heeft eerst de aanwijzingen uit het arrest in zaak C-377/14 (punten 81 tot en met 91) toegepast en is tot de conclusie gekomen dat de kredietgever terecht de niet-rentegerelateerde kosten – provisies (en de over niet-rentegerelateerde kosten berekende rente) niet in het totale kredietbedrag had meegerekend, zodat er in de feitelijke situatie van het hoofdgeding geen sprake was van een te lage opgave van de totale kredietkosten en het JKP. Deze rechter heeft in het arrest in zaak C-714/22 andere aanwijzingen gezocht, maar de feiten in die zaak stonden in zekere zin tegenover die van het hoofdgeding. In zaak C-714/22 waren bepaalde kosten niet in de totale kosten van het krediet meegerekend, waardoor de totale kosten van het krediet te laag waren geraamd en bijgevolg ook het JKP foutief te laag was geraamd. In de feitelijke situatie van het hoofdgeding zou hoogstens het tegenovergestelde kunnen gebeuren, namelijk dat de totale kosten van het krediet (en het JKP) te hoog worden geraamd. De verwijzende rechter betwijfelt of hij een eenvoudige a contrario-conclusie ten aanzien van zaak C-714/22 kan trekken en of een dergelijke conclusie correct zou zijn, en heeft daarom besloten een prejudiciële vraag te stellen.
- 61 De verwijzende rechter neigt naar de opvatting dat de kredietgever de totale kosten van het krediet (hierna: „TKK”) en het JKP correct heeft berekend. De juiste procedure was om naast het aan de consument ter beschikking gestelde kredietkapitaal ook de door de kredietgever ter beschikking gestelde middelen ter dekking van de (geleende) niet-rentegerelateerde kosten in de TKK mee te nemen (en in de berekening van de JKP op te nemen). De verwijzende rechter is van oordeel dat ook de rente op deze middelen, die ter dekking van de niet-rentegerelateerde kredietkosten ter beschikking zijn gesteld, terecht in de TKK is meegerekend (en in de berekening van de JKP is opgenomen).

- 62 De verwijzende rechter geeft derhalve in overweging de *vierde vraag* aldus te beantwoorden dat artikel 3, onder g) en i), en artikel 10, lid 2, onder g), van richtlijn 2008/48, in het licht van het arrest C-714/22, aldus moeten worden uitgelegd dat wanneer de kredietgever de consument-kredietnemer niet alleen middelen ter beschikking stelt die deze vrij kan gebruiken, maar hem ook middelen ter beschikking stelt ter dekking van niet-rentegerelateerde kosten van het krediet (bijvoorbeeld provisies), de rente die wordt aangerekend over de middelen die zijn bestemd om niet-rentegerelateerde kosten van het krediet te dekken eveneens moet worden meegerekend in de totale kosten van het krediet en aldus ook moet opgenomen in de berekening van het JKP.
- 63 Een dergelijk antwoord maakt een antwoord op de *vijfde vraag* overbodig. Indien het JKP en de TKK correct zijn berekend, is immers niet voldaan aan de voorwaarden voor toepassing van de sanctie in de vorm van kosteloos krediet als bedoeld in artikel 45, lid 1, u.k.k. Indien het Hof daarentegen van oordeel is dat het JKP en de TKK niet correct zijn opgesomd, vraagt de verwijzende rechter om hulp bij de vaststelling van het gevolg van een fout in de berekening.
- 64 De parameters TKK en JKP dienen om de consument te helpen bij de beoordeling van een krediet en zijn belangrijk om aanbiedingen van verschillende kredietverstrekkers te kunnen vergelijken. Indien wordt aangenomen dat de TKK en het JKP in de hoofdzaak te hoog zijn geraamd en als zodanig aan de consument zijn gepresenteerd, dan zou de consument-kredietnemer deze informatie al bij het aanvragen van het krediet hebben gehad. Een rationeel handelende consument-kredietnemer zou dan moeten kiezen voor het aanbod van een andere kredietgever die voor dezelfde kredietparameters een krediet tegen een lagere prijs zou aanbieden – met een lagere TKK en een lagere JKP. De verwijzende rechter is dan ook van oordeel dat het aan de consument voorleggen van TKK- en JKP-waarden die (anders dan in zaak C-714/22) onjuist en te hoog zijn bekerend, geen nadeel voor de consument oplevert. Evenzo is het voor de consument, wanneer hij het krediet aflost, een voordeel en geen nadeel als dit goedkoper is dan hij op basis van de TKK en de JKP had verwacht.
- 65 De verwijzende rechter betwijfelt dan ook of, zelfs indien zou worden aangenomen dat de TKK en de JKP onjuist – te hoog – zijn berekend, de consument benadeeld is, en met name of hij zodanig benadeeld is dat het gerechtvaardigd is de sanctie van artikel 45, lid 1, u.k.k. toe te passen. De toepassing van deze bepaling is een draconische sanctie, die de ondernemer alle voordelen ontnemt die hij bij het verstrekken van het krediet had verwacht. Gedurende de looptijd van het krediet wordt de ondernemer beroofd van het kapitaal dat hij aan de consument-kredietnemer heeft geleend en geniet hij daar geen enkel voordeel van. Het lijkt erop dat een dergelijke toepassing van artikel 45, lid 1, u.k.k. in strijd zou zijn met artikel 23 van richtlijn 2008/48, dat voorschrijft dat sancties doeltreffend, afschrikkend en evenredig moeten zijn. De toepassing van deze bepaling van de u.k.k. in een feitelijke situatie zoals die welke in het hoofdgeding wordt onderzocht, zou zeker een doeltreffende sanctie zijn (in de zin van artikel 23 van richtlijn 2008/48): de consument zou een financiële

compensatie krijgen in de vorm van terugbetaling van de kredietkosten, waardoor hij in feite een gratis krediet zou krijgen en de mogelijkheid om andermans geld te gebruiken zonder daarvoor kosten te dragen. Het zou ook een afschrikkende sanctie zijn (in de zin van artikel 23 van richtlijn 2008/48) – het zou alle andere ondernemers ervan weerhouden om in de toekomst in andere overeenkomsten een soortgelijke formele fout (een te hoge berekening van de TKK en het JKP) te maken, om geen gratis krediet aan te bieden. Het zou echter geen evenredige sanctie zijn (in de zin van artikel 23 van richtlijn 2008/48): het zou een sanctie zijn die niet in verhouding staat tot de door de ondernemer begane inbreuk en tot de mate van benadeling (het ontbreken van benadeling) van de consument-kredietnemer.

- 66 De verwijzende rechter geeft het Hof derhalve in overweging om, indien de vierde vraag ontkennend wordt beantwoord, de vijfde vraag aldus te beantwoorden dat een foutief (te hoog) berekend JKP en foutief (te hoog) berekende TKK geen schade toebrengen aan de consument in een mate die rechtvaardigt dat de sanctie in de vorm van gratis krediet krachtens artikel 45, lid 1, u.k.k. wordt toegepast, aangezien de toepassing van een dergelijke sanctie in dit geval in strijd zou zijn met het beginsel van evenredigheid van sancties dat voortvloeit uit artikel 23 van richtlijn 2008/48.